

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету
протокол № 13 від 23.06.2020 р.
уведене в дію наказом ректора
№ 135-р від 23.06.2020 р.

із змінами і доповненнями, затвердженими
вченою радою університету
протокол № 13 від 29.06.2021 р.
уведене в дію наказом ректора
№ 157-р від 29.06.2021 р.

із змінами і доповненнями, затвердженими
вченою радою університету
протокол № 13 від 28.06.2022 р.
уведене в дію наказом ректора
№ 127-р від 28.06.2022 р.

із змінами і доповненнями, затвердженими
вченою радою університету
протокол № 10 від 30.05.2023 р.
уведене в дію наказом ректора
№ 146-р від 30.05.2023 р.

із змінами і доповненнями, затвердженими
вченою радою університету
протокол № 15 від 25.06.2024 р.
уведене в дію наказом в.о. ректора
№ 201-р від 25.06.2024 р.

В. о. ректора **Налія ДРОБИК**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ГЕОГРАФІЯ)»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта
предметною спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Тернопіль – 2024 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	01 Освіта / Педагогіка
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	014 Середня освіта
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	014.07 Середня освіта (Географія)
ДРУГА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ (ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ)	—
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	—
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
СТУПІНЬ	Бакалавр
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю «Середня освіта (Географія)»
ПРОФЕСІЙНА КВАЛІФІКАЦІЯ	Вчитель географії

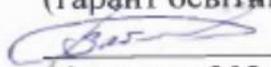
ПОГОДЖЕНО

Голова науково-методичної ради
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Надія ДРОБИК
19 червня 2024 р.

ВНЕСЕНО ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ
проектною групою
ОП «Середня освіта (Географія)»
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Керівник проєктної групи
(гарант освітньої програми)

Богдан ЗАБЛОЦЬКИЙ
19 червня 2024 р.

ПЕРЕДМОВА

Змінено та доповнено проєктною групою у складі:

Заблоцький Богдан Володимирович – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання;

Заставецька Леся Богданівна – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри географії та методики її навчання;

Сивий Мирослав Якович – доктор географічних наук, професор кафедри географії та методики її навчання;

Альтгайм Любов Богданівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання;

Дем'янчук Петро Михайлович – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання;

Федоруц Микола Васильович – кандидат педагогічних наук, директор Тернопільського академічного ліцею «Українська гімназія» імені Івана Франка Тернопільської міської ради, вчитель географії;

Водовіз Вікторія Іванівна – студентка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія).

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Вітенко Ігор Михайлович – кандидат географічних наук, заступник директора з науково-методичної роботи та міжнародного співробітництва Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти;

Грищук Іван Михайлович – директор Тернопільського вищого професійного училища № 4 імені Михайла Парашука, викладач географії.

**1. Профіль освітньої програми зі спеціальності
014.07 Середня освіта (Географія)**

1- Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, кафедра географії та методики її навчання
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.07 Середня освіта (Географія)
Спеціалізація	-
Офіційна назва освітньої програми	«Середня освіта (Географія)»
Освітня кваліфікація	Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія)
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Спеціальність – 014 Середня освіта Предметна спеціальність – 014.07 Середня освіта (Географія) Освітньо-професійна програма – «Середня освіта (Географія)» Професійна кваліфікація – Вчитель географії
Форма навчання	Інституційна (очна, заочна)
Мова(и) викладання	Українська
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, EQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень.
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України. Сертифікат про акредитацію освітньої програми Серія НД № 2096700 Термін дії: до 01.07.2025 р.
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, Україна. Термін подання програми на акредитацію – 2025 р.
Інтернет-адреса постійного	https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/geo/opp_014.07.php

розміщення опису освітньої програми	
2 – Мета освітньої програми	
Забезпечити підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних учителів географії, здатних професійно розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у галузі 01 Освіта / Педагогіка (за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія)), застосовуючи сучасні психолого-педагогічні теорії, методики, технології, самонавчання, дослідження, впровадження інновацій.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>01 Освіта / Педагогіка. 014.07 Середня освіта (Географія).</p> <p>Об'єкт вивчення: освітній процес із географії у загальноосвітніх навчальних закладах; зміст географічних наук як підгрунтя шкільних курсів географії та методика формування географічних компетентностей учнів.</p> <p>Цілі навчання: формування конкурентоспроможних фахівців із високим рівнем професійної компетентності на засадах оволодіння основами географічних й психолого-педагогічних наук, дидактичними інструментами й різними формами педагогічної взаємодії у процесі формування ключових та предметних географічних компетентностей учнів, задля вирішення актуальних проблем професійної діяльності та самовдосконалення вчителя.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: базові знання із загальної і регіональної фізичної та соціально-економічної географії; теоретичні засади й прикладні аспекти психології, педагогіки, педагогічної майстерності та методики навчання географії, застосування яких в освітньому процесі забезпечує формування в учнів ключових, міжпредметних та предметних географічних компетентностей.</p> <p>Методи, методики та технології: теоретичні та емпіричні методи географічних й педагогічних досліджень, методики і технології навчання географії, що ґрунтуються на застосуванні сучасних методичних прийомів, засобів і форм організації пізнавальної діяльності учнів у процесі компетентнісного, діяльнісного, індивідуально зорієнтованого навчання географії.</p> <p>Інструменти та обладнання: метеорологічні, геодезичні та навігаційні прилади і обладнання; навчальні моделі; навчальні колекції; інформаційно-комунікаційні системи.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна. Зміст програми спрямований на загальну та професійну підготовку конкурентоспроможного фахівця.

Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Формування та розвиток професійної компетентності для здійснення дослідницької та інноваційної діяльності у галузі географічної підготовки з урахуванням сучасних вимог освіти, світового медіапростору, світових рекомендацій з географічної освіти. Ключові слова: освітній процес, школа, географія, всебічний розвиток особистості, компетентнісне навчання географії, педагогічна майстерність, заклад середньої освіти.
Особливості програми	Спрямованість професійного саморозвитку майбутнього вчителя на досягнення педагогічної майстерності. Переважання прикладної спрямованості освітнього процесу, яка реалізується внаслідок: поєднання аудиторної і самостійної навчальної діяльності студентів із виїзними польовими навчальними практиками з географії; спрямування виробничої педагогічної практики на проектування і проведення компетентнісно-формувальних уроків географії; можлива академічна мобільність та стажування у закладах України та за кордоном.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Фахівець здатний виконувати зазначену професійну роботу (за ДК 003:2010): 2320 Вчитель закладів загальної середньої освіти.
Подальше навчання	Навчання за освітньою програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти: 7 рівня НРК, другого циклу FQ-EHEA та 7 рівня EQF-LLL
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Проблемно-орієнтоване навчання, студентсько-орієнтоване навчання, навчання в системі Moodle, самонавчання, навчання через польові, виробничі та педагогічні практики, навчання з використанням проектних технологій, кейс-технологій, хмарних технологій, колективних, інтегративних технологій навчання тощо. Викладання проводиться у вигляді: лекції, мультимедійні лекції, інтерактивні лекції, семінари, практичні та лабораторні заняття, дистанційне та самостійне навчання, індивідуальні заняття тощо.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за системою ESTS та національною шкалою. Оцінювання проходить під час поточного, модульного та підсумкового контролю (екзамени, заліки, захист звітів з практик, захист курсових робіт, комплексний кваліфікаційний екзамен).

6 – Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук та географічної науки і характеризуються комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітньо-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 2. Здатність діяти на засадах етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 3. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 8. Здатність грамотно спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 9. Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.</p> <p>ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність демонструвати знання про структуру географії, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку, значення для суспільства.</p> <p>ФК 2. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, геосфер, материків і океанів, України, природних і суспільних територіальних комплексів.</p> <p>ФК 3. Здатність використовувати поняття, концепції, парадигми, теорії географії для характеристики географічних явищ і процесів на різних просторових рівнях</p>

(глобальному, регіональному, в межах України, локальному).

ФК 4. Здатність орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі в контексті необхідності постійного розширення і актуалізації географічних знань для підвищення професійної майстерності.

ФК 5. Здатність виконувати польові дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів, педагогічні дослідження, інтерпретувати отримані результати досліджень, застосовувати їх у професійній діяльності.

ФК 6. Здатність застосовувати набуті географічні і психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій для формування в учнів загальних і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків географії відповідно до вимог державного стандарту з освітньої галузі «Природознавство» в основній (базовій) середній школі.

ФК 7. Здатність до пошуку джерел географічної інформації та її наукового опрацювання і використання, зокрема, порівняння, аналізу і представлення на основі географічних методів і підходів, у тому числі інформаційних технологій.

ФК 8. Здатність вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції освітньо-виховного процесу у середній школі.

ФК 9. Здатність розуміти та пояснювати особливості фізико-географічних об'єктів у геосферах, взаємозв'язки у ландшафтах та біогеоценозах.

ФК 10. Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах.

ФК 11. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем та людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.

ФК 12. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України.

ФК 13. Здатність до пізнання історії розвитку земної кори і Землі загалом, фізико-географічних умов минулого для розуміння сучасної природи Землі.

	<p>ФК 14. Здатність розуміти будову Всесвіту як однієї з найважливіших сторін тривалого і складного шляху пізнання людством навколишньої природи і свого місця в ній, сучасної наукової картини світу.</p> <p>ФК 15. Здатність використовувати знання теоретичних основ краєзнавства для оцінки природних умов, розвитку економіки, населення та соціальної сфери рідного краю.</p> <p>ФК 16. Здатність використовувати знання нормативно-законодавчої бази, теоретичних основ рекреаційної географії для аналізу функціонування туризму та оцінки можливостей його розвитку в окремих регіонах.</p> <p>ФК 17. Здатність застосовувати знання і вміння з основ вищої математики, інформатики, геофізики, геохімії для цілісного засвоєння змісту географічної освіти.</p> <p>ФК 18. Здатність визначати й характеризувати основні чинники розвитку світової економіки, тенденції та наслідки глобалізаційних процесів у суспільстві, особливості та форми геопросторової організації суспільства.</p> <p>ФК 19. Здатність давати оцінку географічним процесам та явищам для подальшого прогнозування особливостей співпраці країн на глобальному та регіональному рівнях.</p> <p>ФК 20. Здатність розуміти методологію пізнання економічних явищ і процесів, законів, закономірностей, рушійних сил розвитку суспільного виробництва для найбільш повного задоволення матеріальних і соціально-економічних потреб.</p>
--	--

7 – Програмні результати навчання

<p>Знання та розуміння</p>	<p>ПРН 1. Знає та розуміє основні концепції, парадигми, теорії та загальну структуру географічної науки, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку географії.</p> <p>ПРН 2. Знає елементи теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методи їх реалізації.</p> <p>ПРН 3. Розуміє основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих їх компонентів; причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них; наслідки і детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства.</p> <p>ПРН 4. Знає просторову диференціацію географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях; усвідомлює зміни, які відбуваються у географічному</p>
-----------------------------------	---

	<p>середовищі під впливом природних і антропогенних чинників.</p> <p>ПРН 5. Знає психолого-педагогічні аспекти навчання і виховання учнів, сучасні теоретичні та практичні основи методики навчання географії в загальноосвітній школі та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.</p>
<p>Уміння</p>	<p>ПРН 6. Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з української мови, однією з іноземних мов на рівні, необхідному для роботи з навчально-методичною літературою зі спеціальності, здатний удосконалювати й підвищувати власний професійний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.</p> <p>ПРН 7. Аналізує державний стандарт основної (базової) середньої школи і навчальні програми з географії для планування і конструювання основних видів навчальної діяльності учнів.</p> <p>ПРН 8. Застосовує базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природно-та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язувати та порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії.</p> <p>ПРН 9. Вибирає і застосовує основні методики та інструменти, які є типовими для різних галузей географії, виконує стандартні виміри і спостереження основних параметрів географічного середовища, необхідні для формування предметних компетентностей з географії в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.</p> <p>ПРН 10. Вміє установити взаємозв'язок між тенденціями розвитку населення та усіма підсистемами суспільства й природним довкіллям, пояснювати тенденції розвитку населення, розробляти заходи стосовно регулювання демографічних, міграційних, розселенських, етнічних процесів, формування людського потенціалу територій.</p> <p>ПРН 11. Вміє працювати з глобальною мережею Internet, з пошуковими системами та посиланнями, ГІС, аналізувати картографічні зображення за допомогою спеціалізованих програмних продуктів, розробляти макети, картосхеми, профілі з використанням інформаційних технологій.</p> <p>ПРН 12. Вміє досліджувати сучасні педагогічні технології навчання, застосовувати традиційні форми, методи, прийоми навчання, які сприяють свідомому оволодінню системою географічних знань, умінь і навичок, організовувати, планувати, конструювати й здійснювати</p>

	<p>свою власну професійну діяльність відповідно до дидактичних принципів навчання.</p> <p>ПРН 13. Володіє сучасними методиками і технологіями, в тому числі й інформаційними, для забезпечення формування в учнів географічних компетентностей та формування основ цілісної природничо-наукової картини світу відповідно до вимог державного стандарту з освітньої галузі «Природознавство» основної (базової) середньої школи.</p> <p>ПРН 14. Вміє самостійно вести польові природознавчі, фізико-географічні й суспільно-географічні дослідження, необхідні для організації практичних занять з географії в школі та позашкільної краєзнавчої і природоохоронної роботи.</p> <p>ПРН 15. Має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності та обдуманого вибору шляхів їх вирішення, здатний нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.</p> <p>ПРН 16. Аналізує екологічні навички й відповідальне ставлення школярів до природи, повагу до культурних цінностей і традицій місцевого населення під час краєзнавчих екскурсій і туристичних походів.</p> <p>ПРН 17. Знає та розуміє сутність гуманітарних дисциплін (історії, філософії, економіки, правознавства, соціології, логіки), їх місце та роль в загальнолюдській культурі, їх значення для формування різносторонньо розвиненого фахівця географа.</p> <p>ПРН 18. Вміє оцінити здоров'я особистості, визначити допустимий рівень фізичного навантаження, розробити комплекс вправ з метою забезпечення ефективного виконання польової практичної та краєзнавчо-туристичної діяльності.</p>
<p>Комунікація</p>	<p>ПРК 1. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.</p> <p>ПРК 2. Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</p> <p>ПРК 3. Організовує навчально-виховний процес у ЗНЗ, співпрацю учнів (вихованців), ефективно працює в команді</p>

	<p>(педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).</p> <p>ПРК 4. Розуміє значення культури як форми людського існування, цінує різноманіття та мультикультурність світу і керується у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.</p>
Автономія і відповідальність	<p>ПРА 1. Здатний проектувати траєкторію власного професійного розвитку і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання предметні компетентності.</p> <p>ПРА 2. Здатний відповідально управляти процесом формування готовності учнів до самостійного осмисленого прийняття рішень, подолання труднощів, прояву поваги до інтелектуальної праці та її результатів.</p> <p>ПРА 3. Забезпечує рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічних особливостей.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Якісний склад науково-педагогічних працівників, які здійснюють професійну підготовку за освітньо-професійною програмою, відповідає ліцензійним умовам (згідно з чинними нормативами для підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України № 1187 від 30 грудня 2015 р. (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365) «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності»).</p> <p>До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти. Викладачі, що забезпечують реалізацію даної програми, мають відповідну базову освіту, необхідну кількість публікацій у виданнях Scopus, Web of science, фахових виданнях, беруть активну участь у науково-практичних конференціях різного рівня (міжнародних, всеукраїнських, регіональних).</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування, в т.ч. закордонні.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення професійної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня освітньої програми включає: навчальні корпуси; тематичні кабінети; спеціалізовані лабораторії; геологічний музей, комп'ютерні класи; точки бездротового доступу до мережі Інтернет; мультимедійне обладнання; географічний стаціонар;</p>

	спортивні зали, спортивні майданчики; гуртожитки; пункти харчування. Приміщення, що використовуються у навчальному процесі, відповідають чинним нормативам для підготовки здобувачів вищої освіти передбаченим Постановою Кабінету Міністрів України № 1187 від 30 грудня 2015 р. (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365) «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності».
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	У Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка функціонує потужна система інформаційного забезпечення, складовими якої є: офіційний сайт університету (http://tnpu.edu.ua); електронний архів-репозитарій (http://dspace.tnpu.edu.ua/index.jsp?locale=uk); точки бездротового доступу до Інтернету; електронний каталог віртуальної бібліотеки (http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/library/DocSearchForm); наукова бібліотека, читальні зали, віртуальне навчальне середовище Moodle. Навчально-методичне забезпечення навчального процесу включає: навчальний план, навчальні та робочі програми дисциплін; навчально-методичні комплекси дисциплін, дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін; програми практик; методичні вказівки щодо виконання курсових робіт; авторські розробки (підручники, навчальні посібники, методичні матеріали) професорсько-викладацького складу.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можлива, за бажанням студента (на основі укладених угод між ТНПУ ім. В. Гнатюка та ЗВО України).
Міжнародна кредитна мобільність	Можлива, на основі двосторонніх угод між ТНПУ ім. В. Гнатюка та зарубіжними навчальними закладами: Університет Мармара (20.11.2019 р. – 19.11.2024 р.); Університет Humanitas (м. Сосновець) (27.11.2018 р. – необмежений); Академія ім. Яна Длугоша в Ченстохові, Польща (Угода 10.10.2016 р. – необмежений); Куявсько-Поморська вища школа (м. Бидгощ) (27.10.2014 р. – необмежений); Гданським університетом, Польща (03.12.2021 р. – 02.12.2026 р.) http://tnpu.edu.ua/about/pidrozdily/partners.php
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів не здійснюється.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент освітньої програми

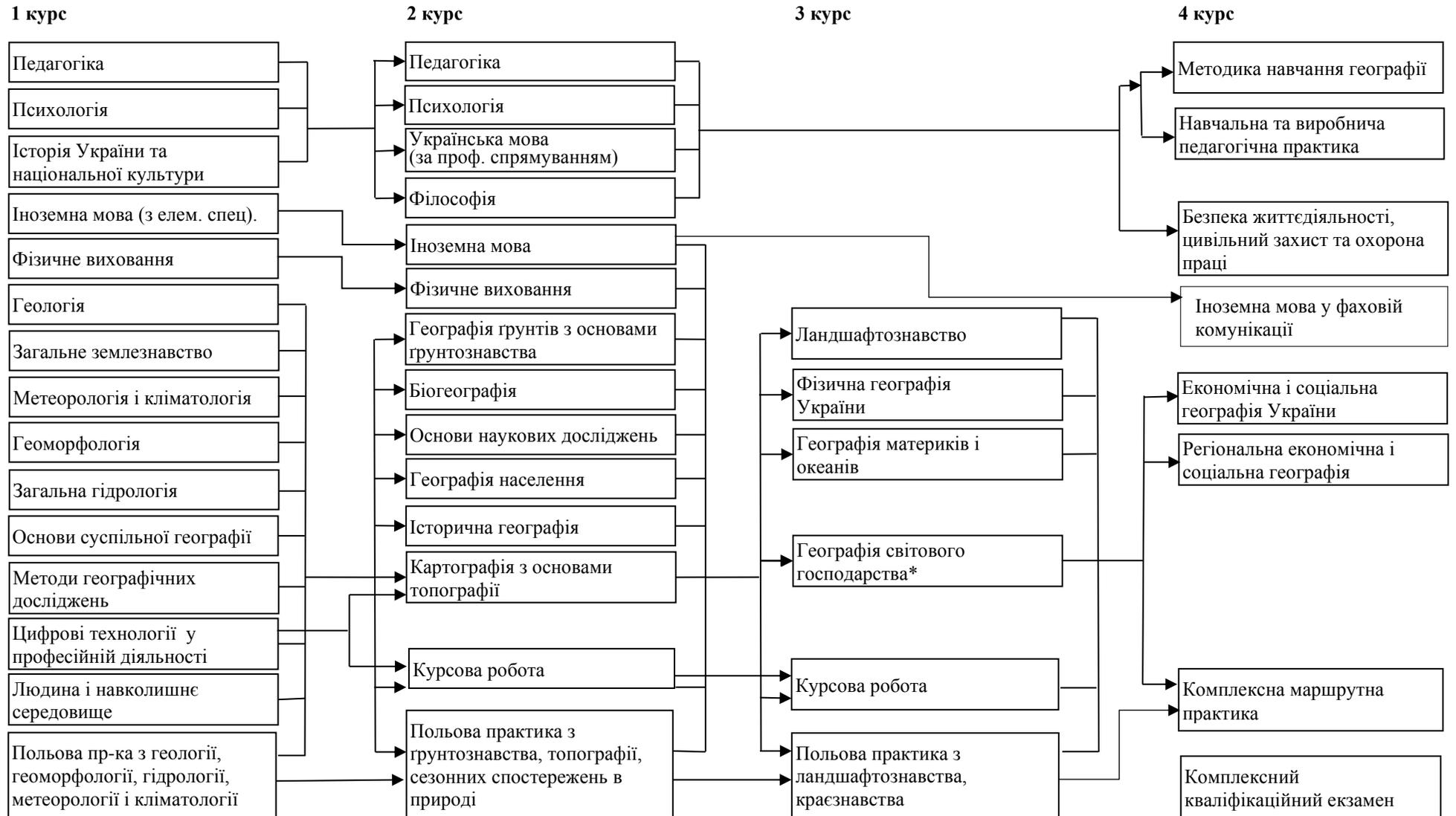
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційний екзамен)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1. Обов'язкові компоненти ОП			
<i>Загальна підготовка</i>			
ОКЗ 1	Історія України та національної культури	4	Екзамен
ОКЗ 2	Українська мова (за проф. спрямуванням)	3	Екзамен
ОКЗ 3	Філософія	3	Екзамен
ОКЗ 4	Іноземна мова (з елементами спеціалізації)	6	Залік, екзамен
ОКЗ 5	Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці	3	Залік
ОКЗ 6	Людина й навколишнє середовище	4	Залік
ОКЗ 7	Цифрові технології у професійній діяльності	3	Залік
ОКЗ 8	Фізичне виховання*		Залік
ОКЗ 9	Іноземна мова у фаховій комунікації	3	Залік
<i>Професійна підготовка</i>			
ОКП 1	Геологія	6	Екзамен
ОКП 2	Загальне землезнавство	4	Екзамен
ОКП 3	Метеорологія і кліматологія	4	Екзамен
ОКП 4	Методи географічних досліджень	3	Залік
ОКП 5	Загальна гідрологія	4	Екзамен
ОКП 6	Геоморфологія	4	Екзамен
ОКП 7	Основи суспільної географії	4	Екзамен
ОКП 8	Біогеографія	4	Залік
ОКП 9	Основи наукових досліджень	3	Залік
ОКП 10	Картографія з основами топографії	4	Екзамен
ОКП 11	Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства	4	Залік
ОКП 12	Географія населення	4	Екзамен
ОКП 13	Історична географія	3	Залік
ОКП 14	Ландшафтознавство	3	Екзамен
ОКП 15	Географія материків і океанів	10	Екзамен
ОКП 16	Фізична географія України	6	Екзамен, залік
ОКП 17	Географія світового господарства*	4	Екзамен
ОКП 18	Економічна і соціальна географія України	6	Екзамен, залік
ОКП 19	Регіональна економічна і соціальна географія	10	Екзамен
ОКП 20	Педагогіка	10	Залік, екзамен
ОКП 21	Психологія	6	Залік, екзамен
ОКП 22	Методика навчання географії	8	Залік, екзамен
ОКП 23	Курсова робота	6	Залік, екзамен
<i>Практика</i>			
ОКП 24	Польова практика з геології, геоморфології, гідрології, метеорології	4	Залік
ОКП 25	Польова практика з ґрунтознавства, топографії, сезонних спостережень в природі	4	Залік
ОКП 26	Польова практика з ландшафтознавства, краєзнавства	4	Залік
ОКП 27	Комплексна маршрутна практика	4	Залік
ОКП 28	Навчальна та виробнича педагогічна практика	14	Залік, екзамен

<i>Атестація</i>			
	Комплексний кваліфікаційний екзамен з географії та методики її навчання	1	Екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	
2. Вибіркові компоненти ОП			
<i>Загальна підготовка</i>			
ВКЗ	Вибіркові компоненти**	15	Заліки
<i>Професійна підготовка</i>			
ВКП	Вибіркові компоненти**	45	Заліки
Загальний обсяг вибірових компонент		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

* Навчальна дисципліна викладається англійською мовою.

** Вибіркові компоненти (навчальні дисципліни) із загальноуніверситетського каталогу вибірових навчальних дисциплін загальної підготовки та каталогу вибірових дисциплін професійної підготовки освітньої програми, а також навчальних дисциплін з інших освітніх програм чи інших рівнів вищої освіти ТНПУ / інших ЗВО за програмами зовнішньої чи внутрішньої академічної мобільності.

2.2. Структурно-логічна схема

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) проводиться у формі комплексного кваліфікаційного екзамену з географії та методики її навчання і завершується врученням документа встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Вчитель географії. Атестація здійснюється відкрито і публічно.
Вимоги до Комплексного кваліфікаційного екзамену	Мета державного екзамену полягає у виявленні рівня теоретичних знань та практичних умінь і навичок з навчальних дисциплін за програмою підготовки фахівця ступеня вищої освіти «бакалавр» спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія). Вимоги до здібностей і підготовленості студентів. Для успішного складання державного екзамену необхідне виконання наступних умов: глибокий рівень володіння теоретичним та практичним матеріалом, визначеним навчальними програмами фахових дисциплін; усвідомлення програмного матеріалу і самостійність міркувань; використання нової наукової інформації; вміння логічно мислити при розв'язку розрахункових задач та ситуаційних завдань; вміння використовувати засвоєні теоретичні знання у повсякденному житті. Білет з комплексного кваліфікаційного екзамену включають наступні види завдань: тести двох рівнів складності закритого і відкритого типу; теоретичні завдання з фізичної та соціально-економічної географії (3-ій рівень складності); практичні завдання з методики навчання географії (3-ій рівень складності). Тестові завдання сприяють ефективному та оперативному контролю ступеня теоретичної підготовки студентів з кожної із вивчених тем дисциплін. При оцінці теоретичних завдань 3-го рівня складності, крім повноти розкриття питання, враховується: логічність мислення, послідовність викладення матеріалу в письмовій формі, культура мови, посилання на додаткові літературні джерела, грамотність аналізу та обґрунтованість висновків з опрацьованої теми тощо.

Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	<p>Функціонує система внутрішнього забезпечення якості, яка передбачає здійснення таких процедур і заходів: визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти; здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.</p> <p>Система забезпечення ЗВО якості освітньої діяльності та якості вищої освіти за поданням ЗВО оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.</p> <p>Регулюється Положенням про внутрішню систему забезпечення якості в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, затвердженим вченою радою університету, протокол № 7 від 23.02.2016 р. Із змінами і доповненнями, затвердженими вченою радою університету, протокол № 3 від 23.09.2023 р., уведеними в дію наказом ректора № 280-р від 23.09.2023 р.</p> <p>https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Polozhennia_pro_systemu_vnutrishnoho_zabezpechennia_yakosti_osvity.pdf</p>
Принципи та процедури забезпечення якості освіти	<p>Принципи та процедури забезпечення якості вищої освіти в ТНПУ представлені у таких нормативних документах:</p> <p>Положення про організацію освітнього процесу Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка:</p> <p>https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu.pdf</p> <p>Положення про організацію та проведення практик студентів:</p> <p>https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_ta_provedennia_praktyk_studentiv.pdf</p>

	<p>Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науковопедагогічних працівників. Положення про реалізацію права на академічну мобільність: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_poriadok_realizatsii_prava_na_akademichnu_mobilnist.pdf</p> <p>Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Polozhennia_pro_systemu_vnutrishnoho_zabezpechennia_yakosti_osvity.pdf</p> <p>Положення про центр забезпечення якості освіти: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Polozhennia_pro_NNTs_Ja_O.pdf</p>
<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм</p>	<p>Механізм створення та періодичного перегляду ОП закладено у «Положенні про розроблення та супроводження освітніх програм»: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Polozhennia_pro_rozroblennia_i_suprovodzhennia_osvitnikh_program_u_TN_PU.pdf</p> <p>Група забезпечення ОП здійснює моніторинг ринку праці, організаційно супроводжує процес підготовки здобувачів вищої освіти протягом усього терміну навчання, аналізує її актуальність, відповідність ОП чинним нормативним документам, рекомендаціям МОН України, вимогам роботодавців та студентської спільноти й, за необхідності, розробляє зміни до навчальних планів та іншої документації. Пропозиції щодо удосконалення ОП надає програмна рада як дорадчий орган гаранта ОП.</p> <p>Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, затвердженим вченою радою університету, (із змінами і доповненнями), затвердженим вченою радою університету, протокол № 3 від 26.09.2023 р. https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Polozhennia_pro_systemu_vnutrishnoho_zabezpechennia_yakosti_osvity.pdf</p>
<p>Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників ЗВО та регулярне оприлюднення результатів</p>	<p>Впроваджено механізм оцінювання досягнень здобувачів – претендентів на отримання стипендій; оцінювання науково-педагогічних працівників на основі рейтингів науково-дослідної, методичної та організаційної роботи і рейтингування викладачів за результатами анкетування здобувачів. Механізм оцінювання закладений у таких нормативних документах ТНПУ:</p> <p>Положення про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка:</p>

<p>таких оцінювань на офіційному веб-сайті, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб</p>	<p>https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennia_pro_reitynhove_otsiniuvannia_zdobuvachiv_vyshchoi_osvity.pdf Порядок формування рейтингу осіб, що навчаються за кошти державного (місцевого) бюджету: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennja_pro_form_reytyngu_derzhbjud_zhet.pdf Правила призначення стипендій у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/Vchena_rada%2018-19/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D1%96%D0%B9.pdf Положення про рейтингове оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2021/Polozhennia_pro_reitynhove_otsiniuvannia_profesiinoi_diialnosti_naukovo_pedahohichnykh_pratsivnykiv.pdf Результати оцінки та рейтингування оприлюднюються на веб-сайті ТНПУ: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Rezultaty_reitynhovoho_otsiniuvannia_naukovo_pedahohichnykh_pratsivnykiv_za_2023_kalendarnyi_rik.pdf</p>
<p>Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників</p>	<p>Регулюється положенням про підвищення кваліфікації (стажування) педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженим вченою радою університету протокол № 9 від 23. 02. 2021 р., із доповненнями, затвердженим вченою радою університету протокол № 9 від 23. 01. 2024 р., уведеним в дію наказом ректора № 21-р від 23. 01. 2024 р. https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2024/Polozhennia_pro_pidvyshchennia_kvalifikatsii_pedahohichnykh_i_naukovo_pedahohichnykh_pratsivnykiv.pdf Ведеться робота над посиленням практичної складової підвищення кваліфікації НПП в системі післядипломної та неформальної освіти, зокрема, шляхом проходження стажувань на підприємствах, установах, організаціях в межах України та закордоном, участі у міжнародних проектах, грантових програмах, навчання за сертифікаційними програмами. В ТНПУ розроблена та реалізується програма професійного розвитку викладачів:</p>

	https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2021/Polozhennja_pro_prof_rozv_n-p.pdf
<p>Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу</p>	<p>Здобувачі ОП забезпечені необхідними ресурсами (матеріальна база, навчально-методичне та інформаційне забезпечення, дистанційна освітня платформа Moodle). Реалізуються заходи щодо удосконалення організації самостійної роботи здобувачів різних форм навчання, в т.ч. через постійний моніторинг, актуалізацію курсів дисциплін, дистанційну освітню платформу Moodle. В ТНПУ діють: Положення про організацію самостійної роботи студентів: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennia_pro_samostiinu_robotu_studentiv_.pdf</p> <p>Положення про дистанційне навчання в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Polozhennia_pro_dystantsiine_navchannia.pdf</p> <p>Положення про електронний навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_elektronnyi_navchalno_metodychnyi_kompleks_navchalnoi_dystsypliny.pdf</p>
<p>Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками ЗВО та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників ЗВО і здобувачів вищої освіти</p>	<p>У ТНПУ діє:</p> <p>Положення про запобігання і виявлення плагіату та інших академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennia_pro_zapobihannia_i_vyivlennia%20plahiatu_ta_inshykh_vydiv_akademichnoi_nechesnosti_u_navchalnii_ta_naukovo-doslidnii%20roboti_ZVO.pdf</p> <p>Положення про запобігання і виявлення плагіату та інших видів академічної нечесності у навчально-методичній та науково-дослідній роботі працівників: https://tnpu.edu.ua/naukova-robota/public%20information/Plagiat%20pracivn.pdf</p> <p>В ТНПУ діє Постійна комісія з питань етики і академічної доброчесності запобігання плагіату освітній діяльності: https://tnpu.edu.ua/naukova-robota/komisija_akademichna_dobrochesnistj.php</p> <p>Усі здобувачі вищої освіти спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) та науково-педагогічні працівники, що забезпечують реалізацію ОП, підписують декларацію про дотримання академічної доброчесності. Кваліфікаційні</p>

	роботи здобувачів вищої освіти перевіряються на плагіат в системі Moodle.
Інші процедури і заходи	В ТНПУ діють: Інституційна модель системи внутрішнього забезпечення якості освіти: https://tnpu.edu.ua/about/pidrozdily/monitoring/Instytutsiina_model_systemy_vnutrishnoho_zabezpechennia_iakosti_TNPU.pdf ; Моніторинг внутрішнього забезпечення якості освіти: https://tnpu.edu.ua/about/pidrozdily/monitoring/resultaty_monitirynhovyh_doslidzhenj_2022-2023..pdf

5. Матриця відповідності програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми

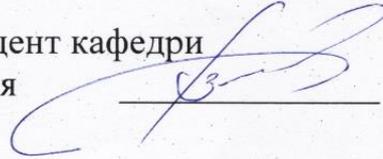
	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18
ОКЗ 1																+	+	
ОКЗ 2						+											+	
ОКЗ 3																	+	
ОКЗ 4						+												
ОКЗ 5															+			+
ОКЗ 6			+												+	+		
ОКЗ 7											+		+					
ОКЗ 8																		+
ОКЗ 9						+												
ОКП 1		+	+															
ОКП 2	+	+		+														
ОКП 3		+	+															
ОКП 4		+							+									
ОКП 5		+	+															
ОКП 6		+	+															
ОКП 7	+	+								+								
ОКП 8		+	+															
ОКП 9		+							+									
ОКП 10		+									+							
ОКП 11		+	+															
ОКП 12		+	+							+								
ОКП 13				+						+							+	
ОКП 14		+	+	+														
ОКП 15		+	+	+														
ОКП 16		+	+	+				+										
ОКП 17		+	+					+										
ОКП 18		+	+	+				+		+								
ОКП 19		+	+	+				+		+								
ОКП 20					+		+					+						
ОКП 21					+													
ОКП 22		+			+	+	+	+	+			+	+					
ОКП 23		+						+	+					+				
ОКП 24		+							+					+				+
ОКП 25		+							+					+				+
ОКП 26		+							+					+				+
ОКП 27		+							+					+				+
ОКП 28		+			+	+	+	+				+		+				

6. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Довідник користувача ЄКТС. 2015. URL: https://erasmusplus.org.ua/wp-content/uploads/2016/01/2016_ECTS_Users_Guide-2015_Ukrainian_translation.pdf.
2. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
3. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
4. Класифікатор професій ДК 003:2010 : Національний класифікатор України: наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327 / Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики. URL: https://hrliga.com/docs/327_KP.htm.
5. Концепція Нової української школи. URL: <https://bit.ly/2HwQBLq>.
6. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>.
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 № 584). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0600729-16#n9>.
8. Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою Кабінету міністрів України від 23.11.2011 № 1341 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>.
9. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 977. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>.
10. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» / Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>.
11. Рамки кваліфікацій у Європейському освітньому просторі. Навчально-методичний посібник / В.М. Захарченко, М. В. Міусов, Д. Г. Парменова. Одеса: НУ «ОМА», 2017. 88 с. URL: <https://bit.ly/3MULHsz>.
12. Рекомендації щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми / Затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 року: / ТОВ «Український освітянський видавничий центр «Оріон»». Київ, 2020. 66 с. URL: <https://bit.ly/3PS19aw>.

13. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Київ: ТОВ «ЦС», 2015. 32 с. URL: <https://bit.ly/3ONiMqN>.

Гарант освітньої програми,
кандидат географічних наук, доцент кафедри
географії та методики її навчання

Богдан ЗАБЛОЦЬКИЙ

Програма схвалена на засіданні кафедри географії та методики її навчання
Протокол № 10 від 26 березня 2024 р.

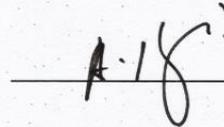
Завідувач кафедри

Леся ЗАСТАВЕЦЬКА

Програма затверджена Вченою радою географічного факультету
Протокол № 11 від 19 червня 2024 р.

Голова вченої ради факультету

Андрій КУЗИШИН

Керівник навчально-наукового центру
якості освіти

Ольга ПЕЖИНСЬКА

Освітня програма рекомендована до впровадження вченою радою
Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира
Гнатюка

Протокол № 15 від 25 червня 2024 р.

Учений секретар університету

Галина ДРАПАК